

Zeldzame vogels in België in 2011

Negenendertigste rapport van het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité

› Wouter Faveyts, Marnix Vandegehuchte en de leden van het BAHC

› Bonte Tapuit *Oenanthe pleschanka* eerste winter. 5 november 2011. Doornzele (O). De lang verwachte eerste Bonte Tapuit voor België liet zich door vele waarnemers bewonderen tijdens zijn vierdaagse verblijf. (Foto Filip De Ruwe)

Inleiding

Dit rapport werd opgesteld door het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité (BAHC) en de *Commission d'Homologation* (CH) en behandelt de in 2011 waargenomen vogels die aan homologatie onderworpen zijn. Het BAHC beoordeelde de Nederlandstalige verslagen, de CH de Franstalige. Enkele recent behandelde oudere gevallen zijn eveneens opgenomen.

De werking van het BAHC en de opname van gevallen in een jaar-rapport is in grote mate afhankelijk van de snelheid waarmee waarnemers hun waarnemingen indienen voor beoordeling. Het BAHC spoort actief aan tot het indienen van gevallen voor homologatie.

Dat gebeurt onder meer door waarnemers van zeldzame soorten rechtstreeks te contacteren met de vraag om hun geval in te dienen. Die aanpak lijkt vruchten af te werpen. Toch moeten we vaststellen dat nog steeds een aanzienlijk percentage van de gevallen nooit wordt ingediend bij het BAHC. Dat is erg jammer, want het is belangrijk dat er een zo volledig mogelijk overzicht bestaat van het aantal gevallen van zeldzame soorten. De Belgische avifauna is voortdurend in beweging; de status van heel wat soorten is de voorbije decennia sterk veranderd en dat zal in de toekomst niet anders zijn. Voor het opvolgen van de status van zeldzame soorten is de werking van het BAHC onmisbaar.

► **Siberische Taling *Anas formosa* mannetje.** 2 mei 2011. Drijdyck, Verrebroek (O)
(Foto Chantal Deschepper)

Recente beslissingen en ontwikkelingen

Sinds het vorige rapport hebben de volgende beslissingen en ontwikkelingen plaatsgevonden:

Aanpassingen aan de lijst van beoordeelsoorten

Vanaf 1 januari 2013 is **Ruigpootbuizerd *Buteo lagopus*** afgevoerd van de lijst van beoordeelsoorten. De argumenten voor deze beslissing zijn de volgende: 1) sinds enkele jaren is er sprake van duidelijke en aanzienlijke toename van Ruigpootbuizerd in België; 2) het voorkomen in de voorbije decennia leert dat het voorkomen van Ruigpootbuizerd in ons land onderhevig is aan een langdurige cyclische beweging: goede periodes wisselen af met periodes van grote schaarste. Het argument van een lastige determinatie weegt onvoldoende zwaar door om de soort als beoordeelsoort te handhaven. Hoewel verwarring met Buizerd *Buteo buteo* nog steeds vaak voorkomt, zijn we van oordeel dat dit geen doorslaggevend argument mag zijn. Als dit argument zou worden doorgetrokken zouden wellicht nog meer soorten (opnieuw) aan de homologatielijst moeten worden toegevoegd omdat ze sterk gelijken op een algemene soort. Ruigpootbuizerd heeft een bewogen geschiedenis als beoordeelsoort in België. Tot en met 1966 stond de soort niet op de lijst van de te homologeren soorten, maar vanaf 1967 tot en met 1979 werd ze aan de lijst toegevoegd. Een duidelijke toename vanaf het einde van de jaren '70 leidde er echter toe dat Ruigpootbuizerd voor de periode 1980-2000 weer van de lijst werd afgehaald. Als gevolg van een sterk toegenomen zeldzaamheid en ook omwille van veelvuldige determinatieproblemen werd beslist om waarnemingen van Ruigpootbuizerd vanaf 2001 opnieuw aan homologatie door het BAHC te onderwerpen.

BAHC online databank grondig bijgewerkt

Het BAHC is het voorbije jaar begonnen met een taak die al lang lag te wachten: het bijwerken van de online databank op de BAHC-website. In de voorbije rapporten moest bij een aantal soorten stevast worden vermeld dat de telling van het aantal gevallen gedateerd was. Hoewel deze omvangrijke taak nog niet helemaal is afgerond, is er inmiddels al een hele berg werk verzet en de databank is momenteel vollediger dan ooit. Daarmee kan die databank eindelijk haar rol ten volle gaan spelen: een volledig overzicht geven van de gevallen van beoordeelsoorten in België. Ga gerust een kijkje nemen. Mocht u eventueel nog fouten of onvolkomenheden ontdekken: zeker melden!

Orde op zaken bij het gebruik van afkortingen en andere randinformatie

Naast het bijwerken van de database is er ook werk gemaakt van het orde scheppen in het geheel van afkortingen en andere randinformatie die worden vermeld bij gevallen (leeftijd, geslacht, plaats, enz.). Het is de bedoeling dat in de toekomst op consequente wijze gebruik zal worden gemaakt van het resultaat van dit werk in de rapporten van het BAHC, in de databank en bij andere gelegenheden.

Het opstellen en indienen van verslagen

Hoewel veel waarnemers positief reageerden op onze gerichte vragen om gevallen te documenteren en in te dienen, werd toch een deel van de in 2011 waargenomen zeldzame soorten (nog) niet ingediend. In sommige gevallen is dit omdat de waarnemer onvoldoende vertrouwd is met de vogeltopografie of de terminologie die gebruikt wordt in beschrijvingen en daardoor opziet tegen het opstellen van een verslag. Het BAHC is steeds bereid om in dat geval te helpen. Waarnemers kunnen een kladversie van hun verslag naar Miguel Demeulemeester (wheatear32@hotmail.com) mailen. Deze voorziet de tekst van de nodige commentaar waarna de waarnemer een aangepaste versie kan indienen.

Het is ook mogelijk om een verslag in te dienen louter op basis van foto's en/of veldschetsen. Een speciaal formulier is hiervoor voorzien op onze website. Dit formulier werd recent vernieuwd om nog beter op een gebruiksvriendelijke manier zo veel mogelijk informatie over een geval te verzamelen. Het BAHC roept uitdrukkelijk op om nog niet-ingediende gevallen van zeldzame soorten of ondersoorten alsnog over te maken aan het BAHC, ook als deze niet van recente datum zijn. Alleen op die manier kan de lijst van Belgische vogels zo volledig mogelijk worden gehouden.

Wie een verslag heeft ingediend, krijgt zo snel mogelijk bericht of de beschrijving al dan niet aanvaard werd. Wie meer uitleg wil over de beslissing van het BAHC kan hierom vragen.

Hoewel het indienen van verslagen door de waarnemers van een zeldzame vogel nog steeds de meest aangewezen manier blijft om een geval voor te leggen, heeft het BAHC sinds 2009 de beslissing genomen om waarnemingen die zijn ingevoerd op www.waarnemingen.be te beoordelen zonder dat deze gevallen formeel zijn ingediend. Deze werkwijze is in het bijzonder handig voor waarnemingen die vergezeld zijn van foto's. Meer uitleg over deze beslissing is te vinden in Faveyts *et al.* 2011.

Dankwoord

Het BAHC dankt eerst en vooral *Natuurpunt Studie* vzw, voor het dragen van de werkings- en publicatiekosten van het BAHC. Verder kunnen wij opnieuw dankzij een goede samenwerking met de *Commission d'Homologation* (CH) een rapport voor heel België aanbieden. De taal van de waarnemer bepaalt door welk homologatiecomité een waarnemingsformulier beoordeeld wordt. Niet in het minst wensen we alle waarnemers te bedanken die één of meerdere verslagen hebben ingediend die beoordeeld werden voor dit verslag. De volgende BAHC- / CH-leden hebben meegewerkt aan het beoordelen van de gevallen die in dit rapport zijn opgenomen:

BAHC: Johan Buckens, Peter Collaerts, Miguel Demeulemeester, Joris Elst, Wouter Faveyts, Tom Goossens, Joost Mertens en Geert Spanoghe.

CH: André Burnel, Christophe Gruwier, René-Marie Lafontaine, Raphaël Lebrun, Pierre Loly, Thibault Mariage, Laurent Raty, Frédéric Vanhove.

GEBRUIK VAN DE SYSTEMATISCHE LIJST / Use of the systematic list

Naamgeving en soorten

Dit rapport volgt de soortenindeling zoals uiteengezet in Oriolus 61: 25-39. De taxonomie is in overeenstemming met de regels van het taxonomische comité van het AERC, de *Association of European Records and Rarities Committees*, kortweg AERC TAC:

<http://www.aerc.eu/tac.html>.

In het Nederlands is de naamgeving volgens de Dutch Birding Association. Van den Berg A.B. 2008 *Dutch Birding-vogelnamen. Lijst van West-Palearctische vogelsoorten*. 2008. Stichting Dutch Birding Association. In het Frans is de naamgeving volgens de *Commission internationale des noms français des oiseaux* (CINFO). Devillers P., H. Ouellet, E. Benito-Espinal, R. Beudels, R. Cruon, N. David, C. Erard, M. Gosselin & G. Seutin 1993. *Noms français des oiseaux du Monde*. Éd. MultiMondes Inc., Sainte-Foy, Québec & Éd. Chabaud, Bayonne, France, 1993, 1re éd. ISBN 2-87749035-1 (internetversie op <http://membres.lycos.fr/listoiseauxmonde/present.html>). De wetenschappelijke namen worden gebruikt volgens de regels van het AERC: <http://www.aerc.eu/tac.html>

Informatie weergegeven voor elk geval

Per geval worden de volgende gegevens vermeld: 1) een cijfer tussen haakjes dat weergeeft het hoeveelste geval het is van de soort in kwestie (voor een beperkt aantal soorten ontbreekt dit overzicht nog); 2) de datum / data van het geval; 3) de naam van het gebied waar het geval werd vastgesteld (voor zover gekend); 4) de naam van de (deel)gemeente, met vermelding tussen haakjes van de provincie; 5) informatie over aantal, geslacht en/of leeftijd van de vogel(s) in kwestie (voor zover te bepalen) en 6) de naam van de opsteller van het verslag. Waar het BAHC op eigen initiatief een verslag heeft opgesteld, op basis van online informatie, wordt dit weergegeven door de vermelding 'verslag BAHC'.

Tekens en afkortingen/Signs and abbreviations

10 provincies + het Brussels Hoofdstedelijk Gewest /
10 provinces + the Brussels Capital Region

(A)	Antwerpen	(Lg)	Liège
(Br)	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	(Lx)	Luxembourg
		(N)	Namur
(BW)	Brabant Wallon	(O)	Oost-Vlaanderen
(H)	Hainaut	(VB)	Vlaams Brabant
(L)	Limburg	(W)	West-Vlaanderen

Geslacht, Leeftijd & Kleed/Sex, Age & Plumage

m.	mannetje/male
v.	vrouwtje/female
1kj	eerste kalenderjaar/first calendar year
1kj+	eerste kalenderjaar of ouder/first calendar year or older
ad.	adult
juv.	juveniel/juvenile
imm.	imatuur/immature
zo.	zomerkleed (broedkleed)/summer plumage (breeding plumage)
wi.	winterkleed/winter plumage
ec.	Eclipskleed/eclips plumage

Trekrichtingen worden aangeduid met universele afkortingen : N = noord, NE = noordoost, NNE enz./migrating birds are marked as N = North, NE = North East, NNE etc.

De kleinste gemeentelijke eenheid wordt gebruikt bij het weergeven van de locatie van een geval. Indien de deelgemeente bekend is wordt de deelgemeente als gemeentenaam opgegeven; in dat geval wordt de hoofdgemeente niet meer vernoemd. (Deel)gemeentena-

men dienen geïndexeerd te zijn op de meest recente overzichtskaart van administratief België (NGI, 1995). Plaatsnamen in Vlaanderen en in tweetalige gemeenten zijn in het Nederlands, plaatsnamen in Wallonië zijn in het Frans.

Names of municipalities must be indexed on the most recent municipal map (NGI, 1995). Names of municipalities in Flanders and bilingual municipalities are in Dutch. Walloon municipalities are in French.

Telling van de gevallen

De telling van het aantal gevallen per soort gebeurt in eerste instantie volgens de *Voorlopige lijst van Belgische vogels* (De Smet G., onuitgegeven). Deze lijst vermeldt alle gehomologeerde gevallen in België. Het aantal gevallen op basis van deze lijst is vervolgens aangevuld met het aantal gehomologeerde gevallen sinds de opmaak van de lijst. Enkel gevallen waarvan de datum tot op de maand precies en de plaats tot op de provincie precies bekend is, worden meegemeld. Het BAHC is momenteel nog bezig de telling te herzien en fouten te verbeteren.

Bij vrijwel alle soorten vindt men achter de soortnaam drie cijfers tussen haakjes:

1. het eerste cijfer staat voor het aantal exemplaren in de periode 1800-1949 (B-lijst);
2. het tweede cijfer staat voor het aantal exemplaren in de periode 1950-2010 (A-lijst);
3. het derde cijfer staat voor het aantal exemplaren in 2011.

Een cijfer tussen haakjes voor een bepaald geval geeft aan het hoeveelste exemplaar dit bepaalde geval is sinds het begin van de telling. Voor de betekenis van de verschillende categorieën wordt verwezen naar de handleiding op de website van het BAHC (http://www.bahc.be/documenten/BAHC-handleiding_2010.pdf).

Count

The count of records for every species is based on the Preliminary List of Belgian Birds (De Smet G., unpublished), an annotated checklist of all accepted records in Belgium. Only records with sufficiently trustworthy information on date (at least the month) or location (at least the province) are included. In addition, records which have been accepted after the compilation of this list have been added.

For almost every species the species name is followed by three figures in brackets:

1. Number of individuals from 1800-1949;
2. Number of individuals from 1950-2010;
3. Number of individuals from 2011.

A number in parentheses preceding a record refers to the total number of individuals recorded in Belgium since the start of the count.

SYSTEMATISCHE LIJST

1. Aanvaarde gevallen / accepted records

Dwerggans *Anser erythropus* (1,154, 2)

(156) 14 – 26 januari, Kalkense Meersen, Kalken (O), 1 ex. (verslag K. Hessel)
(157) 26 januari – 5 februari, Uitkerke (W), 1 ad. (verslag P. Opstaele)
Eerder in de winter 2010-2011 werd nog een andere vogel aanvaard (Faveyts *et al.* 2012), waarmee het totaal voor de winter op drie komt, wat precies overeenkomt met het gemiddelde van drie vogels per winter dat werd berekend op basis van 45 winters vóór 2005 (De Smet 2005). Ondanks de zeer hoge aantallen ganzen die door zware sneeuwval in België terecht kwamen, leverde dit geen uitzonderlijke aantallen Dwergganzen op. Dit contrasteert met enkele strenge winters in de jaren '90: 1995-1996, 1996-1997 en 1997-1998 (resp. 19, 15 en 12 ex.).

Stormvogeltje *Hydrobates pelagicus*. 8 oktober 2011. Oostende (W)
(Foto Johan Buckens)

Witbuikrotgans *Branta bernicla hrota* (7,139,82 in de winter 2010-2011)

In de periode 19 december 2010 – 5 maart 2011 vond een omvangrijke invasie plaats, die zich vrijwel uitsluitend in de kustzone (W) afspeelde, met daarnaast één geval in Watervliet (O). Zoals reeds vermeld in het vorige jaarrapport (Faveyts *et al.* 2012) werd deze invasie geregistreerd zonder dat alle gevallen werden onderzocht en aanvaard. Het ging in totaal om 82 exemplaren. In het najaar van 2011 werden aan de kust enkele langstreckende Witbuikrotganzen gemeld, maar hiervan werden helaas geen verslagen ontvangen. De laatste paar jaar is het voorkomen van Witbuikrotgans in België duidelijk in gunstige zin geëvolueerd. Voor de periode 2000-2009 liggen amper vijf aanvaarde gevallen (zeven vogels) voor, terwijl 2010 en 2011 samen 93 exemplaren opleverden, ongeveer een derde van het totaal aantal Witbuikrotganzen dat totnogtoe in België is vastgesteld. Vanaf 2012 lijken de aantallen opnieuw terug te lopen, maar niettemin blijft deze ondersoort met enige regelmaat opduiken. Meer daarover in het volgende jaarrapport. Het valt af te wachten of het om een tijdelijk fenomeen gaat.

Zwarte Rotgans *Branta bernicla nigricans* (0,3,1)

(4) 2 – 22 februari, Lage Moere, Varsenare (W), 1 ex. (verslag S. Feys)
De vierde Zwarte Rotgans voor België. Alle gevallen dateren uit deze eeuw. De zeldzaamheid in ons land contrasteert opvallend met het voorkomen in de meeste van onze buurlanden. In Nederland is de soort al geen beoordeelsoort meer sinds 1999 (van den Berg & Bosman 1999). Ook in Frankrijk (webref. 1) en Groot-Brittannië (webref. 2) staat Zwarte Rotgans niet meer op de beoordeellijst. Een verklaring voor het contrast met de buurlanden is gauw gevonden: Zwarte Rotganzen trekken meestal op met groepen Rotganzen van de nominaatvorm *bernicla*. Hoewel deze laatste in grote aantallen langs de Belgische kust passeert op trek, zijn de aantallen pleisteraars erg laag in vergelijking met de andere landen. De kans op een pleisterende Zwarte Rotgans is naar verhouding dan ook veel kleiner bij ons.

Roodhalsgans *Branta ruficollis* (1,73,3)

(75) 11 januari – 2 maart, Uitkerke (W), 1 2kj (verslag J. Buckens)
(76) 16 – 19 februari, Putten-West, Kieldrecht (O), 1 ex. (verslag K. Hessel)
(77) 2 – 19 februari, Doelpolderweiden/Putten-West, Doel (O), 1 ad. (verslag G. Spanoghe)
De drie Roodhalsganzen voor 2011 brengen het totaal voor de sneeuwrijke winter 2010-2011 op het hoge aantal van acht vogels (vijf aanvaarde gevallen in december 2010, Faveyts *et al.* 2012). Achteraan in dit rapport zijn nog zeven niet-aanvaarde gevallen te vinden uit 2011. Hoewel locatie, tijd en gedrag van sommige exem-

Aasgier *Neophron percnopterus*. 22 april 2011. Zoutekreek, Zandvoorde (W). In deze tijden waarin we enorm verwend zijn op het vlak van schitterende foto's van zeldzame vogels ziet men niet zo vaak nog dergelijke wazige 'record shots'. Voor een supersoort als Aasgier maken we echter graag een uitzondering. (Foto Johan Buckens)

plaren duidelijk maken dat een oorsprong uit gevangenschap voor de hand ligt, kan het bij andere vogels moeilijk zijn om een oordeel te vellen over een al dan niet wilde status.

Siberische Taling *Anas formosa* (1,1,1)

(3) 12 april – 4 mei, Drijdyck, Verrebroek (O), 1 m. (verslag K. Hessel)
Amper een jaar na de tweede Siberische Taling voor België is het derde geval al een feit. Het mannetje dat zich in het voorjaar enkele weken ophield in Verrebroek droeg geen ringen, het vertoonde geen verdacht gedrag dat wees op een vorig verblijf in gevangenschap, het bevond zich in een voor een dergelijke soort geschikt gebied en met de periode van het jaar is er ook niets mis. Hoewel het al dan niet wilde statuut van soorten zoals Siberische Taling een punt van discussie blijft, is het BAHC van mening dat een progressief standpunt kan worden aangehouden wanneer aan enkele strikte voorwaarden voldaan is.

Blauwvleugeltaling *Anas discors* (0,15,1)

(16) 4 – 20 oktober, Drijdyck, Verrebroek (O), 1 ad. v. (verslag K. Hessel)
De eerste Blauwvleugeltaling sinds 2006 was een speciaal geval: het eerste geval van een vrouwtje in België en bovendien ook pas het tweede najaarsgeval. Blauwvleugeltalingen in ons land duiken vrijwel steeds op tijdens de voorjaarsstrek, met een uitgesproken zwaartepunt in april (tien gevallen).

Ringsnaveleend *Aythya collaris* (0,26,1)

(27) 25 februari – 29 maart, bezinkingsbekkens, Genappe (BW), 1 ad. m. (verslag N. Dutoit)
Naast de vogel van Genappe werd tot 6 februari 2011 in Mornimont/Soy (N) nog een ander mannetje vastgesteld. Deze vogel was aanwezig vanaf 5 december 2010, en kwam reeds in het vorige verslag aan bod (Faveyts *et al.* 2012).

Koningseider *Somateria spectabilis* (0,3,1)

(4) 29 juni, Oostdam, Heist (W), 1 v. (verslag P. Adriaens)
De vierde Koningseider voor België was tegelijk ook het eerste vrouwtje voor ons land. Het vorige geval dateerde reeds uit 2003, en de twee eerste gevallen gaan al terug tot de jaren '80 van de vorige eeuw. De soort is ook zeldzaam in de buurlanden: 14 gevallen in Nederland (Ovaa *et al.* 2012) en 10 gevallen in Frankrijk (webref. 3). Zomergevallen, zoals het Belgische junigeval, zijn echter zeer zeldzaam.

Vale Pijlstormvogel *Puffinus mauritanicus* (0,42,19)

(43-50) 7 september, De Panne (W), 8 ex. (verslag J. Baert)
(51) 8 september, Westdam, Zeebrugge (W), 1 ex. (verslag J. Buckens)

- (52-53) 9 september, De Panne (W), 2 ex. (verslag BAHC)
 (54) 12 september, Oostende (W), 1 ex. (verslag BAHC)
 (55) 14 september, Oostende (W), 1 ex. (verslag K. Hessel)
 (56) 22 september, Middelkerke (W), 1 ex. (verslag S. Baeten)
 (57) 16 september, Noordzee t.h.v. Zeebrugge (W), 1 ex. (verslag N. Vanermen)
 (58) 29 september, Noordzee t.h.v. Westhinder (W), 1 ex. (verslag N. Vanermen)

- (59) 8 oktober, De Panne (W), 1 ex. (verslag P. Adriaens)
 (60) 12 oktober, Nieuwpoort (W), 2 ex. (verslag BAHC)

Een totaal van 19 aanvaarde exemplaren is bijna een verviervoudiging van het vorige record van vijf in 2009! Rekening houdend met de hoge aantallen die tegenwoordig worden vastgesteld in zuidelijk Groot-Brittannië, Noord-Frankrijk en Nederland, mag er worden van uit gegaan dat dit wellicht een weerspiegeling is van de status van de soort als een zeldzame maar regelmatige gast langs onze kust tijdens het vroege najaar. Het aantal Vale Pijlen dat in België wordt genoteerd is vermoedelijk sterk afhankelijk van de intensiteit waarmee tijdens de juiste periode van het jaar over zee wordt gekeken.

Stormvogeltje *Hydrobates pelagicus* (5,75,6)

- (81) 8 oktober, Oostende (W), 5 ex. (verslag J. Buckens)
 (82) 10 november, Buitenratel, Noordzee (W), 1 ex. (verslag N. Vanermen)
 Met vijf aanvaarde exemplaren op één dag is 8 oktober 2011 volgens het BAHC-archief de derde beste dag voor deze soort ooit in België.

Ralreiger *Ardeola ralloides* (4,32,2)

- (37) 8 – 10 mei, Abdij van Park, (VB), 1 ex. (verslag L. Hendrickx)
 (38) 14 mei – 6 juni, Gravelco, Boorseme (L), 1 1kj+ (verslag BAHC)
 Na een jaar zonder gevallen leverde 2011 opnieuw twee vogels op. Ralreigers duiken steeds vaker in België op: met 12 aanvaarde exemplaren was de eerste decade van de 21ste eeuw (2000-2010) de beste ooit. De twee voorgaande decades haalden respectievelijk 7 en 6 vogels. Na een sterke afname in de jaren '70 en '80 doet de Europese populatie van Ralreiger het opnieuw beter. Verhoogde regenval in de Afrikaanse winterkwartieren, met een positief gevolg op de winteroverleving, is hiervoor een belangrijke oorzaak (Zwarts *et al.* 2009).

Zwarte Ibis *Plegadis falcinellus* (72,32,2)

- (105) 26 maart – 3 april, Heidebeek, Heybeke, Roesbrugge/Haringe, (W), 1 2kj (verslag BAHC)
 (106) 13 – 22 juli, Drijdyck, Verrebroek (O), 1 ex. (verslag G. Spanoghe)
 Hoewel we het sinds 2005 alleen in 2008 zonder aanvaarde gevallen van Zwarte Ibis hebben moeten stellen, is er in België voorlopig nog

▶ Giervalk *Falco rusticolus* tweede kalenderjaar. 22 januari 2012. Albertpolder, Assenede (O). De tweede Giervalk voor België liet zich bij momenten ontzettend goed bewonderen. (Foto Alain De Broeyer)

geen sprake van een duidelijke toename zoals in Groot-Brittannië en Nederland. In 2011 ging het in beide landen om respectievelijk 40 (Hudson *et al.* 2012) en 15 exemplaren (Boele & van Winden 2013). In Nederland is het al sinds 1999 geen beoordeelsoort meer (webref. 4). De toename in Noord-West-Europa wordt toegeschreven aan de sterke opmars als broedvogel in Zuid-West-Europa. In de loop van de 20ste eeuw namen zowel de aantallen als het verspreidingsgebied van Zwarte Ibis in Europa sterk af. Rond 1990 was de soort vrijwel volledig teruggedrongen tot het Zwarte Zeegebied. In de jaren '90 vestigden zich opnieuw enkele broedparen in Spanje en daarna volgde een zeer spectaculaire toename tot 3.643 broedparen in 2007. Ook in Frankrijk kende de Zwarte Ibis een opvallende opmars: na de een definitieve hervestiging in 2006 bereikte de Franse populatie al 518 paren in 2011. In dit laatste jaar werd ook voor het eerst een broedgeval in West-Frankrijk genoteerd, aan het Lac de Grand Lieu (Boele & van Winden 2013). Zowel in Groot-Brittannië als in Nederland wordt al verwacht dat Zwarte Ibis zich misschien wel zou kunnen vestigen als broedvogel, in navolging van diverse zuidelijke moerasvogelsoorten. Mocht dit gebeuren, dan laten de Spaanse en Franse voorbeelden zien dat ze snel kunnen toenemen. In dat geval zouden we de soort wellicht ook veel regelmatig in België te zien kunnen krijgen. Afwachten wat de toekomst brengt.

Zeearend *Haliaeetus albicilla* (31,97,8)

- (129) 23 maart, Prosperpolder, Doel (O), 1 ex. (verslag K. Hessel)
 (130) 3 – 8 januari, Lage Moere/Zwin, Houtave/Knokke-Heist (W), 1 2kj (verslag J. Buckens)
 (131) 9 februari, Groot Rietveld, Melsele (O), 1 ex. (verslag T. Martin)
 (132) 2 april, Het Vinne, Zoutleeuw (VB), 1 imm. (verslag P. Smets)
 (133) 30 september, Hoge Mierdse Heide/De Liereman, Oud-Turnhout (W), 1 1kj (verslag BAHC)
 (134) 1 oktober, De Maten, Genk (L), 1 ex. (verslag BAHC)
 (135) 2 oktober, Kleine Netevallei, Ranst (A), 1 ex. (verslag BAHC)
 (136) 2 oktober, Groot Schietveld, Brecht (A), 1 ex. (verslag P. en D. Symens)

Het record uit 2010 werd niet verbroken, maar 2011 is met acht aanvaarde gevallen wel het tweede beste jaar voor België. Bovendien was 2009 het derde beste jaar. De drie vorige decades leverden respectievelijk 17, 25 en 22 vogels op. In de twee eerste jaren (2010 en 2011) van de huidige decade alleen al werden 18 exemplaren waargenomen: de verdere toename van Zeearend lijkt zich door te zetten. Langdurige pleisteraars blijven echter zeldzaam: vrijwel alle Zeearenden in 2011 waren eendagsvogels en de langste aanwezigheid van een exemplaar bedroeg amper een week.

▶ Bairds Strandloper *Calidris bairdii* adult. 20 september 2011. Tienen (VB) (Foto Fonny Schoeters)

Aasgier *Neophron percnopterus* (0,3,2)

(4) 18 april, Fauvillers (Lx), 1 ad. (verslag CH)

(5) 22 april, Zoutekreek, Zandvoorde (W), 1 ad. overtrekkend naar NO (verslag J. Buckens)

Voor het eerst twee gevallen in één jaar en bovendien de eerste gevallen voor april. Steeds ging het om overvliegende exemplaren.

Vale Gier *Gyps fulvus* (4,300,3)

(305) 8 mei, Wuustwezel (A), 1 ex. (verslag P. Symens)

(306) 19 mei, Torgny (Lx), 1 ex. (verslag CH)

(307) 30 mei, Bist 66, Kessel/Nijlen (A), 1 2kj+ (verslag G. Driessens)

Vale Gieren zijn tegenwoordig vrijwel jaarlijkse gasten in België. Sinds 2001 ontbrak de soort alleen in 2004 en 2005 op de afspraak. Opmerkelijk is wel dat het de laatste paar jaren nog slechts om enkelingen gaat, terwijl in de jaren daarvoor regelmatig groepen werden genoteerd.

Slangenarend *Circaetus gallicus* (4,62,9)

(67) 15 juni – 9 augustus, Militair Domein, Meeuwen-Gruitrode (L), 1 ex. (verslag BAHC)

(68) 15 juli, Habay-la-Neuve (Lx), 1 ex. (verslag S. Baeten)

(69) 20 juli, Born (Lg), 1 ex. (verslag R. De Roeck)

(70) 23 juli, Elsenborn (Lg), 1 ex. (verslag R. Felix)

(71) 25 – 29 juli, Spontin (N), 1 ex. (verslag R. Gailly)

(72) 27 juli, Soignies (BW), 1 ex. (verslag D. Jooris)

(73) 7 augustus, Relegem (VB), 1 juv. (verslag M. Janssens)

(74) 13 september, Lommel (L), 1 ex. (verslag P. Cox)

(75) 4 oktober, Kiekenbosveld, Tielt-Winge (VB), 1 ex. (verslag BAHC)
Met negen gevallen is 2011 het derde beste jaar voor Slangenarend in België. Het merendeel betrof klassieke zomergeringen. Het oktobergeval was pas het vierde voor deze maand. Minstens negen claims bleven zonder verslag. De toename van een beoordeelsoort leidt er meestal toe dat waarnemers gaandeweg minder geneigd zijn om een verslag in te dienen bij het BAHC. Dat is jammer want op die manier kan de eventuele verdere toename minder goed opgevolgd worden. Het BAHC vraagt aan alle waarnemers van nog niet ingediende gevallen om dit alsnog te doen. In het vorige rapport (Faveyts *et al.* 2012) werd ten onrechte vermeld dat een geval op 10 augustus 2010 te Oud-Heverlee (VB) niet aanvaard was. Dat is bij deze rechtgezet.**Steppekiekendief *Circus macrourus* (13,25, 20)**

(39) 6 – 10 mei, Rutten (L), 1 2kj (verslag P. Collaerts)

(40) 7 – 10 mei, Othée (Lg), 1 2kj m. (verslag CH)

(41) 2 – 3 september, Lommersweiler (Lg), 1 1kj (verslag CH)

(42) 3 september, Anderstad, Lier (A), 1 ex. (verslag BAHC)

(43-44) 4 – 25 september, Prosperpolder, Kieldrecht (O), 2 1kj. De twee ex. werden samen waargenomen in de periode 5 – 13 september (verslag BAHC)

(45) 7 – 8 september, Longvilly (Lg), 1 imm. (verslag CH)

(46) 10 – 14 september, Boneffe (N), 1 1kj (verslag T. Mariage)

(47) 11 – 19 september, Haneffe/Seraing (Lg), 1 1kj (verslag CH)

(48-49) 15 september, Folx-les-Caves (BW), 2 1kj (verslag S. Keteleer)

(50) 17 september, Huppaye (BW), 1 1kj (verslag CH)

(51) 17 september, Saint-Aubin (N), 1 imm. (verslag CH)

(52) 18 – 22 september, IJzerbroeken, Woumen (W), 1 1kj (verslag BAHC)

(53) 16 september, Grobbendonk (A), 1 m. (verslag J. Pottier)

(54) 18 – 22 september, Outgaarden Plateau, Hoegaarden (VB) en 23 september, Piétrain (BW), 1 1kj. Er wordt aangenomen dat het op beide locaties om dezelfde vogel ging, gezien de onmiddellijke nabijheid (verslag P. Collaerts en verslag CH)

(55) 21 – 23 september, Outgaarden (VB), 1 2kj v. (verslag M. Nollet)

(56) 24 september, Vreeren (L), 1 ad. m. (verslag BAHC)

(57) 9 oktober, De Maten, Genk (L), 1 ex. (verslag BAHC)

(58) 20 – 21 oktober, Putten-West, Kieldrecht (O), 1 ex. (verslag K. Hessel)

Met zo maar eventjes 20 aanvaarde gevallen was 2011 een recordjaar voor Steppekiekendief in België. Met twee voorjaarsgevallen begon het jaar normaal, maar het was het najaar dat het verschil maakte. Vermoedelijk is het werkelijk aantal Steppekiekendieven dat ons land aandeende in het najaar nog een stuk hoger lag. De sterke influx maakte immers deel uit van een fenomeen dat in grote delen van Europa werd vastgesteld. In Nederland, waar de soort vanaf 2012 niet langer een beoordeelsoort is, werden 29 Steppekiekendieven aanvaard (Ovaa *et al.* 2012). In Groot-Brittannië werden eveneens 29 vogels aanvaard (Hudson *et al.* 2012). Langs Falsterbo in Zuid-Zweden trokken in het najaar van 2011 totaal 43 Steppenkiekendieven (webref. 11). Vóór 2000 was Steppekiekendief een echte zeldzaamheid in België, met 20 gevallen waarvan 13 dateerden van vóór 1959 (vier uit de 19de eeuw). In de 21ste eeuw kwam daar snel verandering in: vanaf 2003 werd de soort jaarlijks vastgesteld, met gemiddeld 1,6 exemplaren per jaar in de periode 2003-2010. De meest recente schatting van de Europese populatie bedraagt 310-1.200 paren, vrijwel allemaal in Europees Rusland (BirdLife International 2004). Dit cijfer is inmiddels al enigszins gedateerd, het zou kunnen dat dit aantal tegenwoordig beduidend hoger ligt. Recent broeden vrijwel jaarlijks enkele koppels in Finland (webref. 10). Sinds de late jaren '80 werden er overzomerende vogels opgemerkt en een zuiver broedgeval volgde in 2003. De toename zet zich door en in 2011 werden maar liefst 300 waarnemingen genoteerd. In dat jaar werden vier broedparen gevonden, maar gezien de geringe dichtheid van het waarnemersnetwerk vermoedt men dat er heel wat meer koppels gebroed hebben (Forsman & Erterius 2012).**Ruigpootbuzerd *Buteo lagopus* (-,212,47 in het najaar 2011 alleen)**

15 oktober, Benonchamps (Lx), 1 ad. v. (verslag A. Kaiser)

16 oktober, Burtonville (Lx), 1 juv. (verslag R. Thunus)

16 oktober, Asse-Relegem (VB), 1 juv. (verslag M. Janssens)

16 oktober, Yernée-Fraineux (Lg), 1 ex. (verslag CH)

17 oktober, Lommersweiler (Lg), 1 juv. (verslag CH)

18 oktober, Saint-Sauveur (H), 1 juv. (verslag CH)

19 oktober, Grandmetz (H), 1 ex. (verslag CH)

19 oktober, Amel (Lg), 1 ex. (verslag CH)

20 oktober, Aineffe (Lg), 1 ex. (verslag CH)

20 oktober, Flémalle (Lg), 1 juv. (verslag CH)

21 oktober, Maffe (N), 1 juv. (verslag CH)

22 – 24 oktober, Thommen (Lg), 2 juv. (verslag R. Thunus)

24 oktober, Dochamps (Lx), 1 ex. (verslag CH)

24 oktober, Saint-Aubin (N), 1 ex. (verslag CH)

25 oktober, Bousse-les-Walcourt (H), 1 ex. (verslag M. Ittelet)

26 oktober, Ketenisschor, Beveren (O), 1 ex. (verslag K. Hessel)

27 oktober, Thommen (Lg), 1 ex. (verslag CH)

29 oktober, Sommethonne (Lx), 1 ex. (verslag CH)

29 oktober, Kleiputten Heist, Heist (W), 1 ex. (verslag P. Adriaens)

1 november – 24 december, Longvilly (Lx), 2 ex. (verslag CH)

2 november, Latour (Lx), 1 ex. (verslag R. Dujardin)

2 november, Opprebais (BW), 1 ex. (P.-Y. Bodart)

4 november, Sberchamps (Lx), 1 ex. (verslag CH)

4 november, Benonchamps (Lx), 1 juv. (verslag A. Kaiser)

4 november, Merdorp (Lg), 1 ex. (verslag B. Berger)

5 november, Wardin (Lx), 1 juv. (verslag CH)

6 november, Opprebais (BW), 1 ex. (verslag CH)

11 november, Odeur (Lg), 1 ex. (verslag CH)

11 – 12 november, Herstappe (L), 1 ex. (verslag C. Richerzhagen)

13 november, Hemptinne (N), 1 juv. (verslag CH)

13 november, Mettet (N), 1 ad. m. (verslag CH)

15 november, Chaumont-Gistoux (BW), 1 juv. (verslag CH)

16 november, Tourinnes-Saint-Lambert (BW), 1 2kj (verslag CH)

16 november, Roloux (Lg), 1 ex. (verslag J.-M. Poncelet)

18 november, Bovenistier (Lg), 1 juv. (verslag CH)

19 november, Houtain-le-Val (BW), 1 ex. (verslag CH)
 19 november – 5 december, Rutten, (L), 2 ex. (verslag BAHC)
 21 november, Rêves (H), 1 ad. v. (verslag CH)
 23 november, Haneffe (Lg), 1 v. (verslag CH)
 25 november, Avin (Lg), 1 juv. (verslag P. Vanmeerbeeck)
 29 november, Bois-et-Borsu (Lg), 3 juv. (verslag R. de Liedekerke)
 8 december, Buzet (H), 1 ad. v. (verslag CH)

Na de topwinter 2010-2011 (137 ex.) leverde het najaar opnieuw een opvallend aantal Ruigpootbuizerds op: maar liefst 47 aanvaarde vogels prijken in bovenstaande lijst. De exemplaren uit het voorjaar van 2011 zijn verwerkt in het totaal voor de winter 2010-2011, die reeds aan bod kwam in het vorige rapport (Faveyts *et al.* 2012). Voor een wintersoort als Ruigpootbuizerd is het zinvoller om het aantal vogels te bundelen per winterhalfjaar in plaats van per kalenderjaar. Voor de winter 2011-2012 is de volledige analyse helaas nog niet gebeurd, en daarom wordt het najaar van 2011 hier apart vermeld. Na een dieptepunt rond de eeuwwisseling zit Ruigpootbuizerd sinds een aantal jaren opnieuw in de lift, 2010-2011 staat zelfs te boek als een recordwinter voor België (Vansteelant *et al.* 2011). Met ingang van 1 januari 2013 is de soort niet langer een nationale beoordeelsoort (zie 'Recente beslissingen van het BAHC' hoger in dit rapport). Het BAHC verwelkomt nog steeds nog niet behandelde gevallen van voor 2013.

Bastaardarend *Aquila clanga* (4,7,0)

(11) 10 oktober 2010, Vierset-Barse, Modave (Lg), 1 3kj (verslag P. Collaerts)

15 – 16 oktober, Averbode Bos en Heide, Tessenderlo (L) en Marbais (BW), 1 4kj (verslag BAHC en verslag CH)

Op 15 oktober, een dag met enorme roofvogeltrek (Clements 2012), werden de vogelkijkers op de telpost Averbode Bos en Heide getraakteerd op een bijzonder extraatje: de 'bekende' Bastaardarend 'Tönn'. Aangezien de waarneming vrij laat op de namiddag gebeurde was het aannemelijk dat een dergelijke zweeftrekker niet zo ver meer zou doorvliegen. Een aantal vogelkijkers vatte dan ook het plan op om Tönn de volgende dag te onderscheppen. Straf genoeg slaagden ze daar nog in ook: een knap staaltje van moderne technologie en ondernemende vogelkijkers! Achteraf bleek op basis van zenderinformatie dat de vogel de nacht had doorgebracht in het Mollendaalbos in Bierbeek (VB). Tönn werd op 7 augustus 2008 als pullus geringd en van een zender voorzien in het westen van Estland. Sindsdien kunnen zijn exploten via het internet gevolgd worden. De vogel brengt steeds trouw de winter door in Zuidoost-Spanje, nabij Murcia. In de zomer verblijft hij in Finland en Scandinavië. Hoewel de broedrijpe leeftijd inmiddels bereikt is, maakt Tönn vooralsnog geen aanstalten naar zijn geboortegrond terug te keren om te gaan broeden. Opmerkelijk genoeg was 2011 niet het eerste jaar dat deze Bastaardarend België aandeed. Op basis van zenderinformatie bleek dat Tönn al op 10 oktober 2010 eens door ons land vloog: ter hoogte van Vierset-Barse (Lg) werd toen een satellietpeiling uitgevoerd, zonder dat de vogel werd gezien (Collaerts 2012, webref. 6 en 7). Het geval uit 2010 is het eerste geval van een vogel die louter op basis van satellietgegevens op de Belgische lijst wordt geplaatst.

Dwergarend *Aquila pennata* (0,9,1)

(10) 7 mei, Anderstad, Lier (verslag R. Vermynen)

Giervalk *Falco rusticolus* (1,0,1)

(2) 23 oktober – 17 maart, Boekhoute (O), 1 1KJ (verslag L. Bekaert)
 Zonder twijfel één van de topsoorten van 2011 was de jonge Giervalk die vanaf eind oktober heel wat waarnemers verblijdde met een maandenlang verblijf in het Belgisch – Nederlandse grensgebied. De vogel werd ontdekt door de vaste tellers op de trektelepost Oesterputbrug in Boekhoute. Grote valken hebben in de loop der jaren een negatief imago gekregen, omdat de exemplaren die af en toe in het veld opdui-

ken steevast ontsnapte valkeniersvogels blijken te zijn, vaak ook nog van hybride origine. Ook bij deze vogel was er aanvankelijk enige twijfel, maar al snel bleek dat deze Giervalk alles had om de test voor een echte wilde vogel te doorstaan: alle kenmerken pasten op Giervalk en niets wees op een hybride-invoed, een kraakvers juveniel verenkleed, geen spoor van een voormalig verblijf in gevangenschap en in een onverdachte periode van het jaar. Op de koop toe bleek uit een vergelijking van foto's dat dezelfde vogel kort daarvoor, op 14 oktober, was waargenomen in Katwijk aan Zee (NI), overtrekkend in zuidelijke richting. Gedurende zijn lange verblijf hield de vogel zich veelal net over de Nederlandse grens op, tussen Westdorpe en Maagd van Gent, Zeeland (Ovaa *et al.* 2012), maar af en toe werden uitstapjes gemaakt naar België. Met dit geval wordt Giervalk eindelijk toegevoegd aan de Belgische A-lijst. Het enige vorige geval in ons land dateert van 1900, toen een vogel werd geschoten in De Panne (W), in de lijn van de tijdgeest van toen. Voor een uitgebreider artikel over het geval van 2011 zie Dhaluin *et al.* (2012).

Klein Waterhoen *Porzana parva* (4,34,1)

(39) 2 – 27 mei, Groot Rietveld, Melsele (O), 1 ad. m. (verslag S. Baeten)
 Een langdurig zingend mannetje.

Steppekievit *Vanellus gregarius* (0,12,2)

(13) 23 maart, Berloz (Lg), 1 2kj (verslag R. Lebrun)

(14) 20 april, Scheldemeersen, Merelbeke (O), 1 ad. (verslag BAHC)
 Alweer een jaar met twee gevallen. Na slechts vier gevallen in de vorige eeuw liggen voor de 21ste eeuw al tien aanvaarde gevallen van Steppekievit voor. Ook elders in Europa wordt de soort recent meer vastgesteld met bijvoorbeeld in Duitsland voor 2010 13 aanvaarde gevallen, hoofdzakelijk in het oosten van het land. De toename van Steppekievit bij onze oosterburen begon in 1998 (Deutsche Avifaunistische Kommission 2012).

Bairds Strandloper *Calidris bairdii* (0,1,1)

(2) 19 – 23 september, Bezinkingsputten, Tienen (VB), 1 ad. (verslag M. Nolle)

Na het eerste geval op 4 – 8 oktober 1995 te Longchamps (N), was de tweede Bairds Strandloper voor België meer dan welkom. De vogel liet zich tijdens zijn vijfdaagse verblijf door tal van waarnemers bewonderen. Nederland kende zijn vijfde geval in 2011. Aan de andere kant van de Noordzee, in Groot-Brittannië, komt de soort veel regelmatiger voor, met 11 aanvaarde gevallen in 2011 en een totaal van 238 gevallen tot en met 2011 (Hudson *et al.* 2012). Bairds Strandlopers zijn ware globetrotters. Hun broedgebieden bevinden zich van het uiterste noordoosten van Siberië tot het noordwesten van Groenland. De wintergebieden liggen in de zuidelijke helft van Zuid-Amerika, helemaal tot in het uiterste zuiden. Geen wonder dat de soort zo'n lange vleugels heeft... Opmerkelijk is dat de trekroute van Bairds Strandloper over Noord-Amerika niet langs de kusten gaat, maar hoofdzakelijk doorheen het binnenland.

Gestreepte Strandloper *Calidris melanotos* (0,67,6)

(69) 8 – 10 mei, De Maten, Genk (L), 1 1kj+ (verslag BAHC)

(70) 15 mei, Jollain-Merlain (H), 1 2kj (verslag V. Dufour)

(71) 22 juli, Uitkerkse Polder, Uitkerke (W), 1 ex. (verslag K. Hessel)

(72) 7 – 14 oktober, Bezinkingsputten, Tienen (VB), 1 1kj (verslag P. Collaerts)

(73) 12 – 17 oktober, Bezinkingsputten, Tienen (VB), 1 1kj (verslag P. Collaerts)

(74) 29 oktober – 5 november, Putten-West/Drijdyck, Kieldrecht (O), 1 ex. (verslag BAHC)

Zes exemplaren in één jaar is een evenaring van het record uit 2005. De twee vogels in Tienen verbleven ten dele op hetzelfde moment, maar afzonderlijk op verschillende plassen.

▶ Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius* adult zomerkleed. 4 augustus 2011. Middenvijver-Rot, Antwerpen (A). (Foto Johan Buckens)

Poelsnip *Gallinago media* (-,30,4)

(31) 5 mei, Bichterweerd, Rotem (L), 1 ex. (verslag BAHC)
 (32) 12 mei, Putten-West, Kieldrecht (O), 1 ex. (verslag K. Hessel)
 (33) 20 mei, Scharebrug, Uitkerke (W), 1 ex. (verslag O. Dochy)
 (34) 9 oktober, Groot Schietveld, Brecht (A), 1 ex. (verslag P. Symens)
 Met vier aanvaarde gevallen voorlopig het beste jaar voor deze soort. Vroeger waren najaarsgevallen in België veruit in de meerderheid, maar tegenwoordig wordt de soort vooral in het voorjaar vastgesteld, met name in de maand mei (9 van 14 gevallen in de 21ste eeuw).

Grijze snip species *Limnodromus species* (0,2,2)

(3) 6 september, Groot Schietveld, Brecht (A), 1 ex. (verslag P. Symens en D. Symens)

(4) 16 september, Torgny (Lx), 1 ex. (verslag CH)

Determinatie van grijze snippen in vlucht, zonder dat de roep wordt gehoord, is onmogelijk. Foto's zouden hieraan kunnen verhelpen, maar helaas was het niet mogelijk om de twee langsvliegende vogels in 2011 te fotograferen. De kans dat het in beide gevallen om een Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus* ging is erg groot. Kleine Grijze Snip *Limnodromus griseus* is veel zeldzamer in Europa. In Groot-Brittannië is de verhouding tussen beide soorten tot en met 2011 225:1 in het voordeel van Grote Grijze Snip. In de rest van Europa, inclusief de Azoren, gaat het maar om een handvol gevallen van Kleine Grijze Snip (Parkin Knox 2010, Hudson *et al.* 2012, Croxson 2012).

Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus* (0,5,1)

(6) 30 december – 10 januari 2012, IJzervallei, Merkem (W), 1 ex. (verslag M. Demeulemeester)

Naast twee ongedetermineerde grijze snippen kon een derde exemplaar toch op soort worden gebracht. Het scheelde nochtans niet veel of deze vogel was bij de andere twee terecht gekomen. Tijdens zijn bijna twee weken durende aanwezigheid liet deze Grote Grijze Snip zich slechts onregelmatig en van op aanzienlijke afstand zien. Een foto van de vogel in de vlucht waarop de ondervleugel zichtbaar was liet gelukkig net toe om de determinatie af te ronden. Behalve het gegeven dat Grote Grijze Snip in Europa een frequentere dwaalgast is dan Kleine Grijze Snip, was ook het biotoop waar de vogel zich bevond (natte weiden in het binnenland) een sterke aanwijzing voor Grote Grijze Snip.

Poelruiter *Tringa stagnatilis* (4,195,9)

(200) 17 april, Drijdyck, Kieldrecht (O), 1 ad. zo. (verslag A. Smets)

(201) 19 april, Klemskerke (W), 1 ad. (verslag W. Pauwels)

▶ Poelsnip *Gallinago media*. 12 mei 2011. Putten-West, Kieldrecht (O). Mooi poserend naast een Watersnip *Gallinago gallinago*. Hoewel het grootteverschil nauwelijks een paar centimeter bedraagt komt de Poelsnip opvallend forser en groter over. Merk ook de relatief kortere snavel op, de opvallende witte toppen op de vleugeldekkveren en het patroon van donkere V-tjes op de onderdelen die een sterk gebandeerde indruk geven. (Foto Fonny Schoeters)

(202) 21 april, Uitkerkse Polder, Uitkerke (W), 1 ex. (verslag BAHC)
 (203) 29 april – 1 mei, Drijdyck, Kieldrecht (O), 1 ex. (verslag BAHC)
 (204) 17 – 26 juli, Bourgoyen, Gent (O), 1 1kj (verslag W. Faveyts)
 (205) 27 juli, Molsbroek, Lokeren (O), 1 1kj (verslag BAHC)
 (206-207) 27 juli – 5 augustus, Bezinkingsputten Tienen (VB), 2 1kj (verslag M. Vandepuut)
 (208) 3 augustus, Uitkerkse Polder, Uitkerke (W), 1 ex. (verslag J. Baert)
 Het al vier maal bevestigde jaarrecord van vijf aanvaarde exemplaren kon worden verbroken in 2011; met negen vogels is het meteen flink scherper gezet. De Poelruiter lijkt zich nog steeds verder naar het westen uit te breiden: in 2009 was een territoriale vogel aanwezig in Nederland (Boele *et al.* 2011) en in 2012 was er een eerste (geslaagd) broedgeval in Duitsland (webref. 8).

Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius* (2,0,1)

(3) 4 augustus, Middenvijver-Rot, Antwerpen (A), 1 ad. zo. (verslag D. Herman)

Met twee eerdere gevallen uit 1884 en 1887 was het al te lang geleden dat er nog eens een Amerikaanse Oeverloper in België was opgemerkt. De adulte vogel op een regenachtige avond in augustus in de Antwerpse stadsrand kon dan ook op heel wat aandacht rekenen. Nauwelijks enkele dagen voor de Antwerpse waarneming werd op amper 21 km het derde geval voor Nederland vastgesteld, op 30 – 31 juli te Rilland (Zeeland). Ook in Nederland was het al even geleden sinds het vorige geval (1980). Het vermoeden dat het in beide gevallen om dezelfde vogel ging werd ontkracht op basis van verschillen in verenkleed (Herman & Elst 2011)! De grote zeldzaamheid van Amerikaanse Oeverloper in de Lage Landen staat in schril contrast met het aanzienlijke aantal gevallen in Groot-Brittannië: de soort komt er tegenwoordig jaarlijks voor, met 180 aanvaarde gevallen tot en met 2011 (Hudson *et al.* 2012). In Groot-Brittannië vond in 1975 zelfs een mislukt broedgeval plaats in Schotland en in 1981 werd in Yorkshire een exemplaar gezien dat gepaard was met een Oeverloper *Actitis hypoleucos*, vergezeld van drie grote jongen. Voor Frankrijk liggen 17 aanvaarde gevallen voor (webref. 3). De twee oude Belgische gevallen uit de 19de eeuw moeten aan een heronderzoek worden onderworpen; zo worden over het geval van Zevegem (O) uit 1887 in oudere literatuur al twijfels geuit over de betrouwbaarheid van de herkomst.

Ringsnavelmeeuw *Larus delawarensis* (0,20,1)

(21) 13 – 29 maart, Koebeekvallei, Torhout (W) en Roksem (W), 1 ex. (verslag P. Adriaens en verslag K. Hessel)

► Lachstern *Gelochedidon nilotica* adult zomerkleed. 1 mei 2011. Fonteintjes, Zeebrugge (W) (Foto Johan Buckens)

► Kalanderleeuwerik *Melanocorypha calandra*. 14 mei 2011. Verlée (N) (Foto Quentin Goffette)

De Ringsnavelmeeuw foerageerde overdag in Torhout en ging 's avonds slapen op de Rokseput te Roksem, een plek waar de soort al vaker is vastgesteld. De vogel werd weliswaar niet op alle data waargenomen, maar zonder bewijs van het tegendeel wordt er van uitgegaan dat dezelfde vogel de hele tijd aanwezig was.

Baltische Mantelmeeuw *Larus fuscus fuscus* (0,3,0)

Totnogtoe heeft het BAHC de regel aangehouden dat gevallen van deze noordoostelijke ondersoort van Kleine Mantelmeeuw enkel aanvaardbaar zijn als het gaat om ge(kleur)ringde vogels waarvan de herkomst uit het broedgebied duidelijk kan worden aangetoond. Dat leverde al drie aanvaarde gevallen op. In recente literatuur (Altenburg *et al.* 2011) is sprake van een kenmerk dat ook een zekere determinatie in het veld zou toelaten, nl. het ruipatroon bij vogels in tweede kalenderjaar. In navolging van voornoemde publicaties werden twee gevallen ingediend waarbij de determinatie op dit kenmerk gebaseerd was: 24 mei 2006, Strand De Panne (W) en 20 juni 2011, sterneneiland, Heist (W). Het BAHC erkent dat het kenmerk in kwestie erg interessant lijkt, maar wil geen overhaaste beslissing nemen om af te stappen van de reeds lang bestaande ringregel. Daarom is er voor gekozen om de ontwikkelingen in de nabije toekomst nog even af te wachten. Onze Nederlandse en Franse collega's hebben de stap wel reeds genomen en aanvaardden tweede kalenderjaars Baltische Mantelmeeuwen op basis van het vermelde kleedkenmerk. Het BAHC roept waarnemers op om nieuwe gevallen van deze soort in dit kleed te blijven documenten en in te dienen bij het BAHC.

Kleine Burgemeester *Larus glaucooides* (0,42,1)

(43) 7 mei, Zoutekreek, Zandvoorde (W), 1 ex. (verslag E. Vanloo)

Lachstern *Gelochedidon nilotica* (19,123,7)

(143) 22 april, Fonteintjes, Zeebrugge (W), 1 2kj+ (verslag J. Buckens)
 (144) 30 april, Smientenweiden, Zeebrugge (W), 1 ad. zo. (verslag BAHC)
 (145-147) 1 mei, Fonteintjes, Zeebrugge (W), 3 ad. (verslag J. Buckens)
 (148) 30 mei – 2 juni, Kessenich (L), 1 ad. zo. (verslag BAHC)
 (149) 12 augustus, Achterhaven, Zeebrugge (W), 1 ad. (verslag K. Hessel)
 Een bovengemiddeld aantal van zeven exemplaren is het hoogste jaartotaal sinds 1997. Het geval uit Limburg is uitzonderlijk: het gaat pas om het tweede geval voor deze provincie in de BAHC-database, na een eerste op 11 juli 2001 te Maasmechelen.

Dougalls Stern *Sterna dougallii* (0,40,2)

(39) 28 mei – 20 juli 2008, Sterneneiland, Zeebrugge (W), 1 ad. zo. v., geringd als pullus op 22 juli 2004 in Lady's Island Lake, Wexford,

Ierland. Gemengd broedgeval met hybride Dougalls Stern x Visdief (verslag W. Courtens)

(40) 11 mei 2010, Blankenberge (W), 1 ad. zo. (verslag BAHC, Courtens *et al.* 2008)

(41) 21 juni, Sterneneiland, Zeebrugge (W), 1 ad. zo. (verslag M. Van De Walle)

(42) 28 juni, Sterneneiland, Zeebrugge (W), 1 ad. zo. (verslag N. Vanermen)

Gevalen van Dougalls Stern geraakten de voorbije jaren maar moeilijk ingediend bij het BAHC, maar daar is recent gelukkig enige verandering in gekomen. Het overgrote deel van de gevallen is afkomstig van het voor publiek ontoegankelijke sternenschiereiland in de Zeebrugse Voorhaven. Twee verschillende exemplaren in het late voorjaar van 2011 getuigen dat deze zeldzame Europese broedvogel nog steeds de weg blijft vinden naar de Zeebrugse sternenkolonie. Van de twee oudere, nog niet gepubliceerde gevallen, is vooral het geval uit 2008 interessant: het ging om een vrouwelijke broedvogel die samen met een hybride Dougalls Stern x Visdief *Sterna hirundo* broedde in de sternenkolonie op het Zeebrugse sternenschiereiland. Het vrouwtje legde twee eieren. Vermoedelijk vloog één jong uit, maar hierover bestond geen zekerheid. Dit ging om het eerste gepubliceerde geval in Europa van een broedgeval van een zuivere Dougalls Stern met een dergelijke hybride (Courtens *et al.* 2008). De hybride die het resultaat was van dit broedgeval is apart aanvaard in dit rapport. De meest recente schatting van de Europese populatie bedraagt amper 1.800-1.900 paren. De grootste populaties bevinden zich op de Azoren (ca. 1.000 paren) en in Ierland (719 broedparen) (BirdLife International 2004). De Franse populatie is in mekaar gestuikt van bijna 800 paren in 1967 tot 70-90 paren in 2000, en amper 48 paren in 2010, alle in Bretagne (Dubois *et al.* 2008, Cadiou *et al.* 2011). Het meest recente gepubliceerde cijfer voor Groot-Brittannië is 83 paren in 2010 (Holling *et al.* 2012). De Britse en Ierse populaties zijn substantieel afgenomen sinds de jaren '60, toen een grondige inventarisatie in 1969-1970 in totaal 2.284 broedparen opleverde. Vooral de Ierse populatie doet het tegenwoordig wel weer beter, met ruim 1.000 paren in 2009 (Cadiou 2010). Het doden van Dougalls Sterns in hun West-Afrikaanse winterkwartieren wordt als een belangrijke oorzaak van de achteruitgang genoemd. Recent is de achteruitgang in Groot-Brittannië en Ierland gestopt en zelfs licht gekenterd, door het nemen van gerichte beschermingsmaatregelen in meerdere broedkolonies (reduceren van grote meeuwen en ratten, zelfs het voorzien van nestkasten!) (Parkin *et al.* 2003).

Dougalls Stern *Sterna dougallii* x Visdief *Sterna hirundo* (0,6,0)

4 juni – 11 juli 2008, Sterneneiland, Zeebrugge (W), 1 ad. zo. Gemengd broedgeval met een zuivere Dougalls Stern (verslag BAHC, Courtens *et al.* 2008), zie hoger.

Deze vogel broedde samen met een zuivere Dougalls Stern in de sternenkolonie op het Zeebrugse sternenschiereiland (Courtens *et al.* 2008). De zuivere Dougalls Stern is apart aanvaard in dit rapport.

Witvleugelstern *Chlidonias leucopterus* (6,560,7)

(567-568) 25 april, Het Vinne, Zoutleeuw (VB), 2 ad. (verslag P. Smets)

(569) 30 april, Duffel AWW 3, Duffel (A), 1 ex. (verslag K. De Rouck)

(570-572) 30 april, Molsbroek, Lokeren (O), 3 ex. (verslag BAHC)

(573) 16 september, Gravière d'Amay, Amay (Lg), 1 1kj (verslag P. Loly)

Papegaaiduiker *Fratercula arctica* (6,147,2)

(154) 21 maart, Noordzee (W), 1 ex. (verslag N. Vanermen)

(155) 20 oktober, Bredene (W), 1 1kj (vondst) (verslag BAHC)

Kalanderleeuwerik *Melanocorypha calandra* (0,2,1)

(3) 14 mei, Verlée (N), 1 ad. (verslag Q. Goffette, verslag P. Collaerts)

De derde Kalanderleeuwerik voor België dook op in een jaar dat ook elders in West-Europa duidelijk beweging werd opgemerkt van deze soort. In Zwitserland was er sprake van een influx van eind april tot half mei 2011, met 11 aanvaarde vogels (Piot & Valloton 2012). In Nederland werd het vierde geval opgetekend, op 7 mei op Texel (Ovaa *et al.* 2012) en in Groot-Brittannië het zestiende (Hudson *et al.* 2012).

Roodstuitwaluw *Cecropis daurica* (0,37,3)

(38) 20 april, Fonteintjes, Zeebrugge (W), 1 ex. (verslag J. Buckens)

(39) 1 mei, Fonteintjes, Zeebrugge (W), 1 ex. (verslag J. Buckens)

(40) 7 mei, Fonteintjes, Zeebrugge (W), 1 ex. (verslag BAHC)

Na een blanco jaar was 2011 opnieuw een zeer klassiek jaar, niet alleen op het vlak van aantal, maar ook qua locaties en tijdstip. Het eerste Belgische geval van Roodstuitwaluw dateert van 1982. Na een vrij aarzelende start in de jaren '80 en '90, kwam het pas goed los vanaf 2000. Sinds dit laatste jaar heeft de soort slechts in twee jaren verstek laten gaan. Voor de periode 2000-2011 werden gemiddeld drie vogels per jaar aanvaard.

Citroenkwikstaart *Motacilla citreola* (0,9,1)

(10) 2 mei, De Maten, Genk (L), 1 ad. m. (verslag BAHC)

Blauwstaart *Tarsiger cyanurus* (0,5,1)

(6) 30 september, Lanaken (L), 1 ex. ringvangst (verslag P. Gabriëls)

Bonte Tapuit *Oenanthe pleschanka* (0,0,1)

(1) 5 – 8 november, Doornzele (O), 1 1kj v. (verslag P. Beirens)

Nieuwe soorten worden met enige regelmaat aan de Belgische lijst toegevoegd. Wellicht zijn er niet zo veel soorten waarvan werd aangevoeld dat de toevoeging zo lang op zich liet wachten als Bonte Tapuit. In zowat alle Noord- en West-Europese landen was de soort inmiddels al lang aangevinkt en in sommige najaren duiken in diverse landen meerdere exemplaren op. Zo mocht Nederland in 2011 al zijn 16de en 17de geval optekenen (Ovaa *et al.* 2012) en in Groot-Brittannië staat de teller tot en met 2011 op 64 Bonte Tapuiten (Hudson *et al.* 2012). In november 2011 was het dan eindelijk zover en dat mocht op veel belangstelling van vogelkijkers rekenen. Hopelijk is de ban nu gebroken en is het niet te lang wachten op de opvolger.

Goudlijster *Zoothera dauma* (15,1,1)

(17) 9 – 10 oktober, Sashul, Knokke-Heist (W), 1 ex. (verslag J. Buckens)

Met 16 aanvaarde gevallen tot 2011 lijkt Goudlijster eigenlijk niet eens zo'n zeldzame soort naar Belgische normen. Schijn kan echter bedriegen: het vorige geval dateerde al van 21 oktober 1961 in Kessel

(A), en daarvoor moet men al teruggaan tot 1931 (twee gevallen). De helft van het aantal gevallen dateert zelfs al uit de 19de eeuw, een voortvloeisel van de toen nog massaal beoefende lijstvangst. Toen er op 9 oktober 2011 dan ook een Goudlijster werd ontdekt aan de Belgische kust sloeg het nieuws in als een bom. Ondanks het late uur spoedden nog tientallen vogelkijkers zich richting Heist, om enkel vast te kunnen stellen dat de vogel onvindbaar was in het duister. De kwaliteit van de door de ontdekker genomen foto's maakten het voor velen extra pijnlijk. Groot was hun opluchting toen de vogel de volgende dag nog aanwezig bleek te zijn, en zich bij momenten zelfs uitstekend liet bewonderen.

Veldrietzanger *Acrocephalus agricola* (0,30,1)

(31) 3 oktober, De Moeren, Veurne (W), 1 1kj ringvangst (verslag N. Roothaert)

Sinds de eerste drie gevallen in 1989 zijn er slechts drie jaren (1990, 1996 en 2005) waarin niet minstens één Veldrietzanger in België werd vastgesteld. Meestal ging het hierbij om ringvangsten in het najaar.

Struikrietzanger *Acrocephalus dumetorum* (0,10,1)

(11) 24 augustus, Koksijde (W), 1 1kj ringvangst (verslag D. D'Hert)

Pallas' Boszanger *Phylloscopus proregulus* (0,117,1)

31 oktober 1998, Park van Middelkerke, Middelkerke (W), 1 1kj+ (verslag J. Buckens)

3 november 1999, Park van Middelkerke, Middelkerke (W), 1 1kj+ (verslag J. Buckens)

3 november 1999, bosjes watertoren/Vismijn, Oostende (W), 1 1kj+ (verslag J. Buckens)

24 november 1999, Park van Middelkerke, Middelkerke (W), 1 1kj+ (verslag J. Buckens)

4 november 2003, Domein Prins Karel, Raversijde (W), 1 1kj+ (verslag J. Buckens)

5 november 2003, Domein Prins Karel, Raversijde (W), 1 1kj+ (verslag J. Buckens)

1 november 2010, Ideeëntuin, Nieuwpoort (W), 11kj+ (verslag P. Collaerts)

7 november 2010, Middelkerke (W), 11kj+ (verslag P. Collaerts)

(118) 10 – 11 oktober, Sashul, Knokke-Heist (W), 1 1kj+ (verslag BAHC)

Door het beoordelen van een reeks oude gevallen is het beeld van het voorkomen van Pallas' Boszanger in België aanzienlijk vervolledigd. Waarnemers die over gelijkaardige niet ingediende waarnemingen beschikken worden verzocht om deze alsnog in te dienen. Sinds 1985 wordt de soort jaarlijks vastgesteld in België, maar het voorkomen kan van jaar tot jaar sterk fluctueren. De beste jaren waren 1996 en 2004, met resp. 18 en 12 aanvaarde exemplaren. Voor 2011 ligt slechts één aanvaard geval voor.

Humes Bladkoning *Phylloscopus humei* (0,9,1)

(10) 2 december, Ouardye, De Haan (W), 1 ex. ringvangst (verslag P. Schepens)

Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatu* (0,37,3)

(38) 30 oktober – 5 november, Ideeëntuin, Nieuwpoort (W), 1 ex. (verslag BAHC)

(39) 1 november, Westende (W), 1 ex. (verslag J. Buckens)

(40) 11 november, Zwinbosjes, Knokke-Heist (W), 1 ex. (verslag S. Baeten)

Met drie aanvaarde exemplaren leverde 2011 een mooi jaartotaal op, maar uitzonderlijk is het niet. In het verleden werd dit cijfer al vier keer geëvenaard: in 1987, 1995, 1999 en 2003. Het recordjaar is 2001, met zes aanvaarde exemplaren.

Westelijke Bergfluit *Phylloscopus bonelli* (2,39,1)

(42) 12 augustus, Ethe (Lx), 1 1kj, ringvangst (verslag G. Michiels)

Het eerste Belgische geval van Westelijke Bergfluit sinds 2003.

Witkopstaartmees *Aegithalos caudatus caudatus* (-,x, x)

22 oktober, Blankenberge (W), 1 ex. (verslag P. Adriaens)

Voor het voorjaar van 2011 werden nog heel wat gevallen geregistreerd als onderdeel van de zeer omvangrijke invasie die plaatsvond tijdens de winter 2010-2011. Zoals reeds gemeld in het vorige rapport werd beslist om deze invasie te registreren zonder dat alle gevallen moeten worden beoordeeld. In totaal werden maar liefst 908 Witkopstaartmezen geregistreerd (Faveyts *et al.* 2012). Voor het najaar van 2011 werd één geval aanvaard!

Voor meer informatie over de invasie van 2010-2011 verwijzen we naar Faveyts & Mertens (2011).

Kleine Klapekster *Lanius minor* (1,9,1)

(11) 2 juni, Hoge Moere, Houtave (W), 1 ex. (verslag L. Lens)

Kleine Klapekster blijft het goed doen als dwaalgast: nog niet zo lang geleden moesten we teruggaan tot 1988 voor het laatste geval in België, maar sinds 2008 is de soort vrijwel jaarlijks opgedoken. In Duitsland worden de laatste jaren eveneens meer Kleine Klapeksters vastgesteld (Deutsche Avifaunistische Kommission 2012). Het geval van Houtave was het eerste geval voor de provincie West-Vlaanderen.

Bonte Kraai *Corvus corone cornix* (-, -,3)

2 januari – 21 maart, Spiere-Helkijn (W), 1 ex. (verslag BAHC)

16 januari, Lissewege (W), 1 ex. (verslag BAHC)

30 januari – 5 maart, Westhoek, De Panne (W), 1 ex. (verslag BAHC)

De Bonte Kraai is een nieuwe verschijning in de BAHC-rapporten. Dit taxon is pas sinds 1 januari 2011 aan de lijst van beoordeelsoorten toegevoegd. Met drie aanvaarde gevallen was 2011 nog een vrij goed jaar naar hedendaagse maatstaven. Nog niet zo lang geleden was er niets bijzonders aan om in België een Bonte Kraai te zien. Deze ondersoort was hier ooit een gewone wintergast. Op schilderijen van Vlaamse meesters als Van Eyck en Breughel uit de 15de en 16de eeuw komen reeds afbeeldingen van Bonte Kraaien voor. In de 19de eeuw had men het nog over 'grote groepen'. Cijfermateriaal is er uitsluitend uit de 20ste eeuw. Begin jaren '80 van die eeuw werden nog concentraties vastgesteld tot 1.000 exemplaren in de Zwinstreek en tot 300 vogels in de Kempen (Desmet 1987, Vlavico 1989). Nauwelijks dertig jaar later is de situatie compleet veranderd. Op korte tijd is de Bonte Kraai een ware zeldzaamheid geworden in België; het aantal exemplaren dat 's winters nog ons land bereikt is tegenwoordig op één hand te tellen. De sterke afname van overwinterende Bonte Kraaien wordt in heel Noordwest-Europa gemeld. De vogels die hier ooit talrijk overwinterden waren afkomstig uit Scandinavië. Hoewel de aantallen in de noordelijke broedgebieden lichtjes afnamen op het einde van de 20ste eeuw, wordt het fenomeen vooral toegeschreven aan het feit dat de noordelijke Bonte Kraaien minder ver zuidelijk overwinteren. Als redenen daarvoor worden minder strenge winters en een betere voedselbeschikbaarheid in of dicht bij de broedgebieden aangehaald (Bijlsma *et al.* 2001, Dubois *et al.* 2008, webref. 10). De contactzone tussen Bonte Kraai en Zwarte Kraai is een stabiele zone van 25 tot 150 kilometer breed. In die contactzone hybridiseren Zwarte met Bonte Kraaien, maar de jongen die voortkomen uit gemengde broedparen zijn blijkbaar minder fit en minder vruchtbaar dan zuivere vogels. Bonte Kraaien en Zwarte Kraaien in de contactzone kiezen ook veeleer een partner van het eigen type. Dat vormt een goede verklaring voor het bestaan van een naar verhouding erg smalle en stabiele hybridisatiezone. Het verschil zit overigens niet alleen in het uiterlijk, maar ook in subtielere verschillen in habitatkeuze en geluid. Bonte Kraai en Zwarte Kraai verschenen lange tijd als één soort beschouwd, maar inmiddels wordt ernstig betwijfeld of dat terecht is (Parkin *et al.* 2003). In de laatste versie van de ANWB-vogelgids worden de twee alvast gesplitst als twee soorten, maar het BAHC volgt de regels van het taxonomische comité van het

AERC, de *Association of European Records and Rarities Committees*, kortweg AERC TAC, volgens dit comité worden beide taxa tot nader order nog steeds als één soort beschouwd (webref. 9).

Roodmus *Carpodacus erythrinus* (0,42,8)

(43-45) 21 mei – 3 juli, Zwinbosjes, Knokke-Heist, 2 m. en 1 vr. Waarschijnlijk broedgeval (verslag J. Buckens)

(46) 25 mei, Achterhaven/OT Herdersbrug, Zeebrugge (W), 1 ad. zo. m. (verslag J. Buckens)

(47) 31 mei – 13 juni, Grobbendonk (A), 1 ad. zo. m. (verslag BAHC)

(48) 9 juni, Tintigny (Lx), 1 ad. m. (verslag CH)

(49) 11 – 14 juni, Lonlier (Lx), 1 ad. m. (verslag B. Molitor)

(50) 11 juni – 4 juli, Zandhoven (A), 1 ad. zo. m. (verslag BAHC)

Met acht aanvaarde vogels is 2011 met voorsprong het beste jaar voor Roodmus in België. Het geval van drie vogels in de Zwinbosjes te Knokke, met onder meer een poging tot paring, is bovendien zowat de meest concreet gedocumenteerde broedpoging voor ons land totnogtoe. Jammer genoeg kon geen concreter broedbewijs worden aangetoond. Alhoewel de soort al sinds de jaren '80 geregeld opduikt en het in veel gevallen om zingende mannetjes gaat, ligt er nog altijd geen gedocumenteerd broedbewijs voor (Vermeersch 2004, Vermeersch & Anselin 2009). 1996 en 2003 waren ook zeer goede jaren voor België, met elk vijf aanvaarde vogels. In Nederland, waar de soort geen beoordeelsoort meer is sinds 1992, werden in 2011 zes territoria vastgesteld, een normaal aantal deze eeuw met een gemiddelde van 5,7 gevallen in 2000-2010 (Boele *et al.* 2013). Roodmus dook pas in de jaren '80 op als broedvogel bij onze noorderburen. In de jaren '90 werd een piek bereikt, maar sindsdien zijn de aantallen weer gedaald. De aantallen in Nederland blijken goed te correleren met de aantalsrend van Roodmussen in het gebied rond de Baltische Zee (Boele & van Winden 2002). Er mag worden aangenomen dat Roodmussen in België eveneens van Baltische oorsprong zijn. In Frankrijk is een gelijkaardige trend vastgesteld, met een piek in de jaren '90 (tot 34-37 zingende mannetjes in 1994) en daarna opnieuw een afname (Dubois *et al.* 2008). De Europese populatie is stabiel (BirdLife International 2004).

Dwerggors *Emberiza pusilla* (6,51,2)

(58) 26 september, IJzermonding, Nieuwpoort (W), 1 1kj (verslag R. Desaever)

(59) 21 oktober, IJzermonding, Nieuwpoort (W), 1 ex. (verslag BAHC)

2. Categorie C / Category C records**Lammergier *Gypaetus barbatus***

14 juni, Spletkreek, Boekhoute (O), 1 2kj (verslag BAHC)

Een jonge Lammergier uit het herintroductieproject in Zwitserland maakte een uitstapje naar Noordwest-Europa en deed daarbij ook België aan. Na een tocht via Bretagne werd de vogel op 12 juni gesignaleerd ten noorden van Parijs (D. Hegglin in litt., via Belgian Birds mailing-lijst) en op 13 juni werd de vogel gezien in Terneuzen en Philippine (Ovaa *et al.* 2012), net over de Belgische grens in Nederland. De vogel moet daarbij ongemerkt over België gevlogen zijn. Op 14 juni lukte het wel om de vogel in België te zien. De vogel, een mannetje, had zelfs een naam: Sardona. Hij werd op 13 juni 2010 vrijgelaten in Zwitserland (webref. 5). De geherintroduceerde Lammergieren van dit project worden individueel herkenbaar gemaakt door middel van gebleekte slagpennen. Na zijn avontuur in Noordwest-Europa keerde de vogel terug naar het herintroductiegebied: op 3 juli werd hij hier opnieuw gefotografeerd (D. Hegglin in litt., via Belgian Birds mailing-lijst). Vogels afkomstig van een herintroductieproject worden op de C-lijst geplaatst. Lammergier komt nog niet voor op de Belgische A-lijst. Het gaat wel om een nieuwe soort voor de C-lijst. In Nederland staan inmiddels al meerdere exemplaren op de C-lijst.

】 Goudlijster *Zoothera dauma*. 9 oktober 2011. Sashul, Knokke-Heist (W). Zonder twijfel één van de topsoorten van 2011, niet in het minst door schitterende foto's zoals deze. (Foto Johan Buckens)

】 Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*. 1 november 2011. Ideëentuin, Nieuwpoort (W). (Foto Johan Buckens)

3. Categorie D / Category D records

Witkopeend *Oxyura leucocephala*

28 april – 18 september 2010, Antwerpen (A), 1 2kj m. (verslag BAHC)
Deze langdurig pleisterende Witkopeend kwam voor in een gebied waar in 2012 opnieuw twee vogels opdoken. Daardoor rees enige twijfel. Het BAHC heeft na rijp beraad beslist om dit geval tot nader order op de D-lijst te parkeren om de volgende redenen: het zeer lang pleisteren van exemplaren tot diep in het broedseizoen en tot in de zomer, het opduiken in het voorjaar (april – mei), in tegenstelling tot vroegere gevallen, het gegeven dat meerdere vogels samen werden gezien (2012) en het gegeven dat de waarnemingen zich concentreren in hetzelfde gebied (Beneden-Schelde). Het zonder meer aanvaarden van deze gevallen op de A-lijst lijkt in het licht van de verzamelde informatie niet aangewezen. Er zijn immers enerzijds geen rechtstreekse, concrete aanwijzingen voor een herkomst uit gevangenschap; anderzijds is er wel scepsis over de wilde herkomst van deze vogels. Het gegeven dat de recente vogels steeds in het voorjaar opduiken zou vanuit een andere oogpunt eventueel zelfs als een pluspunt kunnen worden aanzien, waarbij het mogelijk om dezelfde, terugkerende vogel(s) gaat. In afwachting van betere inzichten, met name door te wachten wat de nabije toekomst brengt voor deze soort in België en andere Europese landen, kan de D-lijst prima dienen om deze gevallen tijdelijk te huisvesten. Binnen enkele jaren kan dan een evaluatie worden gemaakt over deze D-gevallen. Het is opmerkelijk hoe de houding ten aanzien van Witkopeend verschilt tussen de ons omringende landen: in Nederland wordt de soort probleemloos aanvaard, maar in Duitsland zijn alle gevallen van de voorbije decennia op de D- of zelfs de E-lijst geplaatst.

4. Categorie E / Category E records

Sneeuwgans *Anser caerulescens*

20 oktober – 20 november, Roly (N), 1 ad. (verslag CH)
7 november, Klemserke (W), 1 ex. (verslag D. Van Den Heuvel)

Roodhalsgans *Branta ruficollis*

1 januari – 14 april, Geistingen, Kinrooi (L), 1 ex. (verslag BAHC)
9 – 16 januari, Kristoffelpolder, Watervliet (O), 1 ad. (verslag P. Dhaluin)
16 januari, De Hees, Rijkvorsel (A), 1 ex. (verslag S. Leestmans)
5 februari, Houtave (W), 1 ad. (verslag J. Buckens)
6 februari, Pompje, Stalhille (W), 1 2kj (verslag J. Buckens)
14 februari – 2 maart, Uitkerke (W), 1 ad. (verslag J. Buckens)
24 oktober – 30 april 2012, Geistingen, Kinrooi (L), 1 ex. (verslag BAHC)

Roze Pelikaan *Pelicanus onocrotalus*

2 – 3 juni 2006, Blankenberge (W), 1 ad. (herziening BAHC)
De Roze Pelikaan van begin juni 2006 was eerder aanvaard als een wilde vogel (Vandegehuchte *et al.* 2008). Er bleef echter steeds enige twijfel hangen rond deze vogel. In het licht van de recente afspraken binnen het BAHC om consequenter om te gaan met 'dubieuze' soorten werd dit geval herzien en aan een grondiger onderzoek onderworpen. Het resultaat is dat de vogel niet langer wordt beschouwd als aanvaardbaar voor de A-lijst. Zeer waarschijnlijk is de Roze Pelikaan van Blankenberge dezelfde vogel die zowel in Nederland, Groot-Brittannië als in Duitsland werd gezien. De leeftijd van de vogel, het tamme gedrag (vastgesteld in Groot-Brittannië) en de aard van de verplaatsingen passen beter bij een uit gevangenschap ontsnapte vogel. Voor meer informatie wordt verwezen naar een uitgebreid document met het resultaat van het onderzoek, dat wordt gepubliceerd op de BAHC-website, op de pagina 'Documenten'. Als gevolg van deze beslissing verdwijnt Roze Pelikaan ook als soort van de Belgische A-lijst. Met het geval uit 2006 erbij prikken er wel acht gevallen op de E-lijst.

5. Niet-aanvaarde gevallen / Rejected records

Tenzij anders vermeld worden de beschrijvingen van de onderstaande gevallen als onvoldoende overtuigend beschouwd.

Taigarietgans *Anser fabalis fabalis*: 1 januari, Lapscheure (W), 2 ex.; 25 – 26 januari en 23 februari, Aldeneik-Uiterwaarden, Kinrooi (L), 1 ex. Waarnemingen van deze ondersoort zonder foto's komen niet in aanmerking voor aanvaarding. **Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris***: 29 november, Uitkerke (W), 1 ex. **Witbuikrotgans *Branta bernicla hrota***: 8 oktober 2010, Oostende (W). **Steppekiekendief *Circus macrourus***: 30 maart, Vallei van de Drie Beken, Diest (VB), 1 ex.; 22 april, Zoutekreek, Oostende (W), 1 ex.; 1 mei, Anderstad, Lier (A), 1 ex. **Schreeuwarend *Aquila pomarina***: 30 september, Lichtaart (A), 1 ex. **Toendraslechtvalk *Falco peregrinus calidus***: 11 januari – 2 februari, Prosperpolder, Doel (O), 1 ex.; 22 oktober, Bourgoyen, Gent (O), 1 ad. **Griël *Burhinus oedicnemus***: 16 september, Bichterweerd, Dilsen-Stokkem (L). Onvoldoende documentatie, ten gevolge van waarnemingsomstandigheden. **Poelsnip *Gallinago media***: 22 augustus 2009, Anderstad, Lier (A). **Kleine Kokmeeuw *Larus philadelphia***: 5 oktober, De Panne (W), 1 ex. **Citroenkwikstaart *Motacilla citreola***: 23 oktober, Rupelmonde (O), 1 ex. **Aziatische Roodborsttapuit *Saxicola maurus***: 12 april, De Maten, Genk (L), 1 ex. **Bonte Kraai *Corvus corone cornix***: 15 april, Aarschot (VB), 1 ex. **Roze Spreeuw *Pastor roseus***: 18 september, Wommelgem (A), 1 ex. **Witstuitbarmsijs**

Carduelis hornemanni: 14 januari, Herentals (A), 1 ex. **Witbandkruisbek**
Loxia leucoptera: 10 september, Anderstad, Lier (A), 1 ex. **Roodmus**
Carpodacus erythrinus: 26 juni, Meerdonk, Sint-Gillis-Waas (O), 1 ex.

Contact BAHC p/a Vandegehuchte Marnix
 Willem de Zwijgerstraat 8
 B-8020 Oostkamp
 Tel. 050 827260 - GSM 0486 393756,
 E-mail: marnix.vandegehuchte@telenet.be

Voor formulieren en algemene informatie: <http://www.bahc.be/>

■ **Roodmus *Carpodacus erythrinus*.** 14 juni 2011. Zwinbosjes, Knokke-Heist (W).
 Eén van drie exemplaren, waaronder twee adulte mannetjes, die zich wekenlang
 ophielden in de Zwinbosjes. Goed voor een waarschijnlijk broedgeval.
 (Foto Johan Buckens)

Referenties

- Altenburg R.G.M., I. Meulmeester, M.J.M. Muusse, T.O.V. Muusse & P.A. Wolf 2011. Field identification criteria for second calendar-year Baltic Gull. *Dutch Birding* 33(5): 304-311
- Bijlsma R.G., F. Hustings & C.J. Camphuysen 2001. *Algemene en schaarse vogels van Nederland* (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/ Utrecht
- BirdLife International 2004. *Birds in Europe. Population estimates, trends and conservation status*. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife International Conservation Series No. 12)
- Boele A., J. Van Bruggen, A.J. Van Dijk, F. Hustings, J.-W. Vergeer & C.L. Plate 2011. *Broedvogels in Nederland in 2009*. SOVON-monitoringsrapport 2011/01. SOVON Vogelonderzoek, Nederland, Nijmegen.
- Boele A. & van Winden 2002. Aantallen Roodmussen in Nederland lopen in de pas met ontwikkelingen rondom de Oostzee. *Sovon-nieuws* 15(2): 11
- Boele A. & E. van Winden 2013. Zwarte Ibis in Nederland: merken we iets van de toename in Zuid-Europa? *Limosa* 85: 171-178
- Boele A., J. Van Bruggen, A.J. van Dijk, F. Hustings, J.W. Vergeer, L. Ballering & C.L. Plate, 2013. *Broedvogels in Nederland in 2011*. Sovon-rapport 2013/01. Sovon Vogelonderzoek, Nederland, Nijmegen
- Cadiou B. 2010. *Status report of roseate tern populations in Europe*. In Capoulade M., G. Quemmerais-Amice & B. Cadiou (Éds), Roseate tern conservation. Proceedings of the LIFE seminar "Roseate tern conservation in Brittany". Penn ar Bed, n° 208, pp. 19-23.
- Cadiou B. et les coordinateurs régionaux, coordinateurs départementaux et coordinateurs-espèce. 2011. *Cinquième recensement national des oiseaux marins nicheurs en France métropolitaine 2009-2011. 1ère synthèse : bilan intermédiaire 2009-2010*. Agence des aires marines protégées.
- Collaerts P. 2012. Gezenderde Bastaardarend Tönn doorkruist België. *Natuur.oriolus* 78(3): 92-98

- Courtens W., E. W.M. Stienen, M. Van De Walle & H. Verstraete 2008. Gemengd broedpaar Dougalls Stern met Dougalls Stern x Visdief in Zeebrugge (België). *Sula* 21(3): 123-131
- Clements A. 2012. Uitzonderlijke roofvogeltrek over de Lage Landen. *Natuur.oriolus* 78(3): 77-84
- Croxson D. 2012. The Short-billed Dowitcher in Dorset – the second British record. *Birding World* 25(9): 372-378
- Desmet J. 1987. Vogels. Hun levensloop in België, hun wedervaren met de mens. Uitgeverij Marc Van De Wiele. Brugge
- Deutsche Avifaunistische Kommission 2012. *Seltene Vögel in Deutschland 2010*. Dachverband Deutscher Avifaunisten. Münster
- Dhaluin P., L. Bekaert, S. Vyncke & W. Faveyts. 2012. Waarneming van een Giervalk in Noord-Oost-Vlaanderen. *Natuur.oriolus* 78(1): 20-23
- Dubois P.J., P. Le Maréchal, G. Olioso & P. Yésou. 2008. *Nouvel inventaire des oiseaux de France*. Delachaux et Niestlé, Paris
- Faveyts W., J. Elst en de leden van het BAHC 2011. Zeldzame vogels in België in 2009. Zevenendertigste rapport van het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité. *Natuur.oriolus* 77(2): 48-59
- Faveyts W., J. Elst en de leden van het BAHC 2012. Zeldzame vogels in België in 2010. Achtendertigste rapport van het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité. *Natuur.oriolus* 78(2): 41-54
- Faveyts W. & J. Mertens 2011. Invasie van Witkopstaartmezen in de winter 2010-2011. *Natuur.oriolus* 77(4): 140-144
- Forsman D. & D. Erterius 2012. Pallid Harriers in northwest Europe and the identification of presumed Pallid Harrier x Hen Harrier hybrids. *Birding World* 25(2): 68-75
- Herman D. & J. Elst 2011. Amerikaanse Oeverloper te Antwerpen-Linkeroever in augustus 2011. *Natuur.oriolus* 77(3): 110-111
- Holling M. and the Rare Breeding Birds Panel 2012. Rare breeding birds in the United Kingdom in 2010. *British Birds* 105(7): 352-416
- Hudson N. and the Rarities Committee 2012. Report on rare birds in Great Britain in 2011. *British Birds* 105(10): 556-625
- Ovaa A., D. Groenendijk, M. Belij & CDNA 2012. Rare birds in the Netherlands in 2011. *Dutch Birding* 34(6): 349-377
- Parkin D.T., M. Collinson, A.J. Helbig, A.G. Knox & G. Sangster 2003. The taxonomic status of Carrion and Hooded Crows. *British Birds* 96: 274-290
- Parkin D.T. & A.G. Knox 2010. *The Status of Birds in Britain & Ireland*. Christopher Helm, London.
- Piot B. & L. Valloton 2012. Oiseaux rares et observations inhabituelles en Suisse en 2011. 21e rapport de la commission de l'avifaune suisse. *Nos Oiseaux* 59: 207-228
- Vandegehuchte en de leden van het BAHC 2008. Zeldzame vogels in België in 2006. Vierendertigste rapport van het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité. *Natuur.oriolus* 74(2): 45-51
- Vansteelant W., W. Faveyts & J. Buckens 2011. Opmerkelijke Ruigpootbuizerdinvasie in de winter 2010-2011: oorzaken in een historische en Europese context. *Natuur.oriolus* 77(3): 87-98
- Van den Berg A.B. & C. Bosman 1999. *Zeldzame vogels van Nederland*. GMB Uitgeverij, Haarlem
- Vermeersch G. 2004. Roodmus. In: Vermeersch G., A. Anselin, K. Devos, M. Herremans, J. Stevens, J. Gabriëls & B. Van Der Krieken 2004. *Atlas van de Vlaamse broedvogels 2000-2002*. Mededelingen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 23. Brussel
- Vermeersch G. & A. Anselin 2009. *Broedvogels in Vlaanderen in 2006-2007. Recente status en trends van bijzondere broedvogels en soorten van de Vlaamse rode lijst en/of Bijlage I van de Europese Vogelrichtlijn*. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek nr. 3. Brussel
- Flavico 1989. Vogels in Vlaanderen. Voorkomen en verspreiding. Bornem
- Zwarts L., R.G. Bijlsma, J. van der Kamp & E. Wymenga 2009. *Living on the edge. Wetlands and birds in a changing Sahel*. KNNV Publishing, Zeist

Webreferenties

- http://www.chn-france.org/upload_content/liste_taxons_chn_3.pdf
- <http://www.bbrc.org.uk/220>
- http://www.chn-france.org/chn_donnees.php
- <http://www.dutchavifauna.nl/>
- https://www.uzh.ch/wild/bg/sat/s_main2sd2_f.php?bi=0&bg=0&ya=0&la=f&th=sat&st=2&su=sd2&test=
- <http://birdmap.5dvision.ee/index.php?lang=en>
- <http://www.waarnemingen.be>
- <http://www.dda-web.de/index.php?cat=aktuelles&subcat=archiv&subsubcat=2012>
- <http://www.aerc.eu/tac.html>
- <http://atlas3.lintuAtlas.fi/results/specieslist>
- http://www.falsterbofagelstation.se/index_e.html

Samenvatting – Abstract – Résumé

Dit 39ste rapport van het BAHC en de CH behandelt in totaal 226 gevallen van zeldzame vogels in België, verdeeld over 71 (onder)soorten. De geregistreeerde gevallen van Witbuikrotgans, Ruigpootbuizerd en Witkopstaartmees zijn daar niet bijgerekend. Het overgrote deel heeft betrekking op 2011; een minderheid van de gevallen slaat op voorgaande jaren. 194 gevallen worden aanvaard in categorie A, 1 in categorie C, 1 in categorie D, 10 in categorie E en 20 gevallen worden afgewezen. Er werd één (lang verwachte) nieuwe soort aan de Belgische lijst toegevoegd: Bonte Tapuit. Andere hoogtepunten waren de tweede gevallen van Giervalk en Bairds Strandloper, de derde gevallen van Siberische Taling, Amerikaanse Oeverloper en Kalendarleeuwerik en het vierde geval van Zwarte Rotgans en Koningseider. Recordaantallen werden genoteerd voor de volgende soorten: Vale Pijlstormvogel (19), Steppekiekendief (20), Gestreepte Strandloper (6 – evenaring van 2005), Poelruiter (9) en Roodmus (8). Eveneens zeer vermeldenswaardig waren twee gevallen van Aasgier (vierde en vijfde geval), het hoge aantal van zeven Lachsterns, een broedgeval van een hybride Dougalls Stern x Visdief met een zuivere Dougalls Stern en een Goudlijster die zich door tientallen waarnemers liet bewonderen. Van Bonte Kraai, een nieuwe toegevoegde beoordeelsoort, werden drie gevallen aanvaard. De Estse Bastaardarend Tönn deed zowel in 2010 als 2011 België aan tijdens de najaarstrek. Het geval in 2010 betrof het eerste geval van een zeldzame vogel die wordt aanvaard op basis van satellietpeilingen, zonder dat de vogel zelf in het veld gezien werd. De influxen van Witbuikrotgans, Ruigpootbuizerd en Witkopstaartmees tijdens de winter 2010-2011 werden al in het vorige rapport voor 2010 behandeld. Van Ruigpootbuizerd werden in de tweede helft van 2011 opnieuw grote aantallen vastgesteld, met 42 aanvaarde gevallen (47 vogels). Vanaf 1 januari 2013 is de soort afgevoerd van de lijst van nationale beoordeelsoorten.

Rare birds in Belgium in 2011. Thirty-ninth report of the Belgian Rarities Committee

This 39th report of the Flemish and Walloon Rarities Committees concerns 226 instances of unusual birds in Belgium, of 71 (sub) species. The registered occurrences of Pale-bellied Brent Goose, Rough-legged Buzzard and White-headed Long-tailed Tit are not included. The vast majority of occurrences are for 2011, a few are for previous years. 194 cases are accepted into category A, 1 in category C, 1 in category D, 10 in category E and 20 cases were not accepted. One long expected species was added to the Belgian list: Pied Wheatear. Other highlights were the 2nd Gyr Falcon and Baird's Sandpiper, the 3rd Baikal Teal, Solitary Sandpiper and Calandra Lark and the 4th Black Brant Goose and King Eider. Record numbers were noted for the following species: Mediterranean Shearwater (19), Pallid Harrier (20), Pectoral Sandpiper (6), equaling 2005, Marsh Sandpiper (9) and Common Rosefinch (8). Also worth mentioning were two records of Egyptian Vulture (4th and 5th case), the high number of seven Gull-billed Terns, the breeding of

a hybrid Roseate Tern x Common Tern paired with a pure Roseate Tern and a White's Thrush that could be admired by a few dozen birdwatchers. Of Hooded Crow, a species recently added to the list of birds to be assessed, there were three records accepted. The Estonian Spotted Eagle Tönn passed through Belgium during autumn migration both in 2010 and 2011. The 2010 was the first record ever in Belgium of a rare bird to be accepted merely based on satellite observations, without being actually seen. The influxes of Pale-bellied Brent Geese, White-headed Long-tailed Tits and Rough-legged Buzzards are already treated in the report on 2010. Of the latter species good numbers were again noted in 2011 with 42 accepted records (47 birds). Since January 2013 this is no longer a species to be assessed for the Belgian list.

Oiseaux rares en Belgique en 2011. 39e rapport du Comité Belge d'Homologation

Ce 39e rapport du BAHC (le comité d'homologation flamand) et du CH traite au total 226 cas d'oiseaux rares en Belgique, répartis en 72 (sous) espèces. Les cas enregistrés de Bernache à ventre pâle, de Buse pattue et de Mésange à longue queue à tête blanche n'y sont pas compris. La plupart des données concernent l'année 2011; une minorité concerne des cas des années précédentes. 194 cas sont acceptés en catégorie A, 1 en catégorie C, 1 en catégorie D, 10 en catégorie E et 20 cas ont été refusés. Une seule espèce, attendue depuis longtemps, a été ajoutée à la liste belge: le Traquet oreillard. D'autres points forts étaient les deux cas de Faucon gerfaut et de Bécasseau de Baird, les trois cas de Sarcelle élégante, de Chevalier grivelé et d'Alouette calandre, ainsi que le troisième cas de Bernache du Pacifique et d'Eider à tête grise. Des records ont été notés pour les espèces suivantes: Puffin yelkouan (19), Busard pâle (20), Bécasseau tacheté (6 – l'équivalent de 2005), Chevalier stagnatile (9) et de Roselin cramoisi (8). Valent également une mention particulière: les 2 cas de Vautour percnoptère (4e et 5e cas), le nombre élevé de Sterne hansel (7), la nidification d'un hybride Sterne de Dougall x Sterne pierregarin avec une Sterne de Dougall pure et une Grive dorée qui s'est laissé admirer par des dizaine d'observateurs. Trois cas de la Corneille mantelée, une nouvelle espèce à homologation, ont été acceptés. L'Aigle criard estonien Tönn a été aperçu aussi bien en 2010 qu'en 2011 en Belgique pendant la migration automnale. L'observation de 2010 concernait la première mention de cet oiseau rare, accepté sur base de sondages par satellite, sans que l'oiseau ait été vu dans sur le terrain. Les influx de Bernache à ventre pâle, de Buse pattue et de Mésange à longue queue à tête blanche pendant l'hiver 2010-2011 ont déjà été traités dans le rapport pour 2010. Dans la seconde moitié de 2011 des nombres importants de Buse pattue ont été constatés, 42 cas (47 individus) ont été acceptés. A partir du 1er janvier 2013, l'espèce ne figure plus sur la liste d'homologation.